

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 2

Praha - západ

okresní pracoviště Kladno

Inspekční zpráva

Dětský domov a Speciální školy, Ledce 55

Ledce 55, 273 05 Smečno

IZO: 048 706 302

Identifikátor ředitelství: 600 021 653

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad: Kladno

Čj.	095 97/99-5060
Signatura	kb3ls202

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitelka dětského domova	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA	4
2.1 Výchovně vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací	4
2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence	5
2.3 Stimulační úroveň	6
2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím programu dětského domova	6
2.5 Přehled o počtu výchovných skupin (rodinných buněk)	7
3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA	8
3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování	8
3.2 Odborné a pedagogické řízení	10
3.2.1 Organizační struktura dětského domova	10
3.2.2 Personální struktura dětského domova	11
3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	12
3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení	13
3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější	14
3.5 Vedení povinné dokumentace	14
3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány	15
3.7 Výroční zpráva	16
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova	16
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI .	18
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců	18
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova	19
4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností	20
4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých inf. o svěřencích	21
4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti	21
4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova	21
4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova	22
5 ZÁVĚR	28
5.1 Závěry inspekce	28
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova	28
5.3 Datum vyhotovení zprávy	29
5.4 Datum a podpis ředitelky kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy	29
5.5 Další adresáti zprávy	30
5.6 Připomínky ředitelky dětského domova	30

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti dětského domova dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

1. - 5. března 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: PaedDr. Olga Talášková
Člen týmu: PaedDr. Jitka Kozáková

1.4 Ředitelka dětského domova

Mgr. Hana Gabrielová

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 12 691/99-21 ze dne 9. února 1999, zřizovací listina č. j. 27.894/93 - 27 ze dne 29. prosince 1993 včetně dvou dodatků, jmenovací dekret ředitelky č. j. 21.820/94-60 ze dne 31. srpna 1994, záznamy z pedagogických rad, porad vychovatelů a provozních porad, kniha úrazů, personální dokumentace, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, vnitřní řád, roční plán výchovné práce, týdenní programy výchovné práce jednotlivých skupin, jednací protokol, kronika, osobní spisy mládeže, kniha úředních návštěv, kniha návštěv, vnitroorganizační normy školského zařízení, platový řád, záznamy z kontrolní činnosti ředitelky.

Povinná dokumentace dle § 38 a) zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů, časové tematické plány učiva, individuální vzdělávací plány, deníky dětí, rozvrh přestávek a dozorů.

2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA

2.1 Výchovně vzdělávací program dětského domova s příslušnou dokumentací

Výchovně vzdělávací program dětského domova (výchovný plán) je uveden v plánu práce na školní rok 1998/1999. Hlavním cílem je prostřednictvím výchovy a vzdělání rozvíjet osobnost, individuální zájmy, znalosti a tvořivé schopnosti svěřenců. Výchovně vzdělávací program uvádí základní úkoly v uvedené oblasti:

- probouzet a upevňovat mravní a estetické cítění, vytvářet a upevňovat mravní a společenské návyky (slušnost, zdvořilost, snášenlivost), komunikativní vztahy,
- zajistit prolínání prvků smyslové, pohybové, hudební a dramatické výchovy všemi činnostmi,
- prostřednictvím vhodných výchovných postupů vytvářet ve výchovné skupině klima co nejvíce podobné rodinnému,
- týdenní skladby zaměstnání volit s přihlédnutím ke specifikaci skupiny a jednotlivce,
- volnými vycházkami dát prostor k samostatnosti s přihlédnutím k věku a schopnostem,
- vést děti k řešení konkrétních situací běžného života, a to i krizových,
- zdokonalovat a aplikovat systém odměn a trestů,
- sledovat a potlačovat projevy šikany,
- věnovat pozornost sexuální výchově,
- v oblasti prevence zneužívání návykových látek vytvořit prostředí otevřenosti, mít přehled o případných konzumentech a řídit se protidrogovým programem,
- zúčastňovat se nabízených akcí, vyhledávat další společenské příležitosti a tím zkvalitňovat soužití postižených dětí s ostatní populací,
- pomoci dětem zapojit se do společnosti po ukončení ústavní výchovy udržováním kontaktů s rodinou,
- v oblasti relaxace podle individuálních potřeb naplnit program činností aktivní i pasivní,
- v oblasti rozumové výchovy a přípravy na vyučování se zaměřit na rozvoj řeči, myšlení, pozornosti, představivosti a vůle,
- plnit požadavky školy s důrazem na denní hlasitou četbu, logopedii, rozvoj slovní zásoby a rozvoj jemné a hrubé motoriky,
- zejména žáky základní školy neustále motivovat ke zlepšení prospěchu a tím vyrovnávat některé nepříkladné vlivy,
- v oblasti zájmové a pracovní činnosti neustále zvelebovat a udržovat prostředí dětského domova, a to uvnitř i vně, zájmovou činnost zaměřit na potřeby praktického života,
- v oblasti hygieny praktickými činnostmi učit děti správnému postupu při mytí, používání toalety, péči o vlasy, nehty a zuby, pečovat o zevnějšek i o lůžko, důraz klást na šetření vodou a elektrickou energií,

- zajistit zvládnutí hygienických návyků do jednoho roku od příchodu dítěte do zařízení.

Týdenní plány vychovatelek obsahují kromě režimových prvků (příprava na vyučování, hygiena, úklid) také zaměření na činnosti v oblasti relaxační (vycházky, hry, pobyt v přírodě) a zájmové (sledování televize, stolní hry, poslech hudby, besedy, prvky pracovní, výtvarné a hudební výchovy).

Vzhledem ke skutečnosti, že součástí dokumentace dětského domova nejsou záznamy o denní činnosti, případně deníky výchovných skupin, nelze dokumentovat skutečně prováděnou činnost. Není zajištěna zpětná vazba při vytváření a naplňování výchovných cílů v rámci dětského domova.

Výchovně vzdělávací program dětského domova je jasně deklarován, oblast je hodnocena jako standardní.

2.2 Bezpečnost z pohledu svěřence

V rámci šetření byl zaznamenán výskyt sociálně patologických jevů (šikana ve stádiu vyhrožování a ponižování, kouření, požívání alkoholu a psychotropních látek, drobné krádeže).

Na základě rozhovorů se svěřenci, s pedagogickými pracovníky a prostřednictvím studia dostupných materiálů bylo zjištěno, že psychosociální klima v dětském domově není příznivé, atmosféra ve výchovných skupinách postrádá prvky otevřenosti a důvěry. Dokladem je například skutečnost, že při vyšetřování šikany se agresor dozvěděl od pedagogického pracovníka jméno dítěte, které se svěřilo vychovatelce. Byla zaznamenána nejednotnost výchovných postupů pedagogických pracovníků ve vztahu ke svěřencům. Na pedagogických poradách a poradách vychovatelů nejsou v dostatečné míře řešeny otázky výchovy.

Výchovně vzdělávací program dětského domova se zabývá otázkou naplnění volného času svěřenců a odstranění jejich citového strádání formou vytváření psychosociálního klimatu co nejvíce podobného rodinnému. Faktický doklad o naplňování tohoto výchovného úkolu však nebyl zjištěn.

Dětská samospráva, schránka důvěry ani jiná forma pro zajištění možnosti svěřenců vyjádřit se k určitým problémům nebyla vedením dětského domova vytvořena.

Svěřencům s výchovnými problémy jsou zajišťována odborná vyšetření.

Ve školním roce 1997/1998 bylo realizováno celkem 34 útěků, v letošním školním roce pouze jeden - tři dívky opustily skupinu a večer se samy vrátily.

Součástí uvedené oblasti je zdravotní služba, kterou vykonává pomocná vychovatelka se speciální pracovní náplní. Vede zdravotní dokumentaci svěřenců, zajišťuje vydávání léků. Denní podávání léků není evidováno (celkem devět dětí), podávání antibiotik je zapisováno. O onemocnění či ošetření jsou předávány informace v sešitě vzájemných sdělení. Léky jsou bezpečně uloženy, lékárničky první pomoci jsou na všech úsecích.

Po upozornění ČŠI byla v průběhu inspekce zprovozněna karanténní místnost pro nemocné děti.

Bezpečnost aplikovaného systému z pohledu svěřence byla zjištěna jako nevyhovující. Byly zaznamenány nedostatky ve vytvořených sociálních vazbách mezi svěřenci a vychovateli, nejednotné výchovné postupy. Zdravotní služba je na standardní úrovni, nedostatkem je skutečnost, že není zapisováno denní podávání pravidelných léků. Oblast je hodnocena jako podprůměrná.

2.3 Stimulační úroveň

Hodnotící systém dětského domova, který je prostředkem k pozitivní stimulaci svěřenců, vychází z ustanovení vnitřního řádu. Ten stanoví soustavu odměn a výchovných opatření v souladu s § 17 vyhlášky č. 64 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

V jednotlivých výchovných skupinách je používán rozdílně koncipovaný hodnotící systém, který není formálně deklarován. Vychovatelé se domlouvají prostřednictvím sešitu vzkazů, o výši kapesného diskutují v rámci nepřímé výchovné práce telefonicky.

Přiznávání výše kapesného svěřencům lze považovat za motivační prvek výchovného systému. V písemných návrzích se zaznamenávají důvody pro navýšení či snížení základní částky. O výši kapesného se s dětmi diskutuje.

Součástí stimulačního procesu je výběr svěřenců na mimořádné akce, případně nepovolení odjezdu domů (mimořádné dovolenky či vycházky).

Jiné formy stimulace nebyly zjištěny. Děti nejsou vedeny k aktivitám, které by posilovaly autoregulační a sebereflexivní procesy.

Vedení dětského domova nehledá formy stimulace a motivace svěřenců. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

2.4 Další informace o výchovně vzdělávacím programu dětského domova

Výchovně vzdělávací program dětského domova není doplněn aktivitami, které by se zaměřovaly na rozvoj talentu a zájmů dětí.

V rámci výchovné činnosti je občas zařazována dramatizace a sportování v tělocvičně.

Speciální školy nenabízí v tomto školním roce žádné nepovinné předměty nebo zájmové kroužky.

Někteří žáci s hlubším mentálním postižením jsou vyučováni podle individuálních vzdělávacích programů. Učitelky zvláštní školy podle potřeby zajišťují doučování prospěchově zaostávajících žáků.

Oblast je hodnocena jako podprůměrná.

2.5 Přehled o počtu výchovných skupin (rodinných buněk)

Tab. 1 : počet výchovných skupin a svěřenek/svěřenců

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Pom. škola	Prakt. škola	Dívky	Sourozenci
1.	14	1	1	8	2	2	8	1x4 1x3 1x2
2.	13	1	0	9	1	2	9	3x2
3.	11	3	1	5	2	0	9	1x3
4.	14	1	1	3	8	1	9	2x2 1x3
5.	12	2	2	5	0	3	4	1x3
Celkem	64	8	5	30	13	8	39	

Pozn.: jeden sourozenecký pár není z výchovných důvodů (vzájemná agrese) umístěn ve stejné výchovné skupině.

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení určuje kapacitu dětského domova na 64 děti.

V době inspekční činnosti byly tato kapacita naplněna. Fyzicky bylo přítomno 56 dětí (tři se nevrátily z pobytu v rodinách v době jarních prázdnin, jeden svěřenec byl hospitalizován, v léčebně byly umístěny dvě děti, dvě děti jsou dlouhodobě nepřítomné od letních a podzimních prázdnin).

Vedením dětského domova bylo doloženo, že v případě, kdy se děti nevrací z pobytu v rodinách, je jednáno s pracovníci oddělení péče o děti referátu sociálních věcí a zdravotnictví příslušného okresního úřadu (OPD).

Celkem 62 svěřenci jsou v dětském domově umístěni na základě soudního rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy. Se zákonnými zástupci jednoho dítěte byla sepsána dohoda o umístění. Jeden svěřenec starší 18 let se připravuje na povolání, vedením dětského domova s ním byla sepsána dohoda o dobrovolném pobytu.

V dětském domově je umístěno pět svěřenců, kteří navštěvují základní školu. Jejich rozmístění do výchovných skupin s převahou dětí mentálně postižených (viz tab. 1) považujeme za nevyhovující.

Na základě provedeného šetření lze konstatovat, že uváděná kapacita dětského domova neodpovídá prostorovým podmínkám objektu (viz dále bod 4.2 inspekční zprávy).

Zařazení dětí do výchovných skupin není vzhledem k jejich počtu a rozdílné mentální úrovni optimální. Kapacita dětského domova neodpovídá prostorovému a dispozičnímu řešení objektu.

3 ŘÍZENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA

3.1 Koncepční záměry dětského domova, plánování

Koncepční záměry ředitelka dětského domova uvedla v řízeném rozhovoru. Lze je vymezit následujícími hlavními body:

- zachovat a zkvalitňovat systém jednotného působení v rámci dětského domova a speciálních škol (zvláštní škola, pomocná škola, praktická škola),
- zajistit samostatné ubytovací prostory pro jednotlivé výchovné skupiny,
- hledat prostředky pro vytváření pocitu sounáležitosti svěřenců s dětským domovem,
- prohlubovat vzdělání pedagogických pracovníků především v oblasti speciální pedagogiky,
- navázat úzkou spoluprací s odborníky z oborů psychologie a psychiatrie,
- přijmout do pracovního poměru muže - vychovatele,
- přetransformovat organizační strukturu dětského domova - vytvořit funkci zástupce ředitele pro oblast speciálních škol,
- technicky vyřešit možnost samostatných vstupů do ubytovacích prostor jednotlivých výchovných skupin,
- vytvořit zázemí pro další výchovnou skupinu v návaznosti na snížení počtu svěřenců ve skupině,
- na úseku materiálně technického zabezpečení dokončit výměnu oken, realizovat projekt ministerstva životního prostředí na zateplení fasád, dopracovat stavební záměr v oblasti využití přilehlých pozemků k výchovně vzdělávací činnosti, ve spolupráci s referátem životního prostředí okresního úřadu realizovat studii na obnovu parku.

Roční plán školského zařízení pro školní rok 1998/1999 uvádí jako hlavní cíl pro uvedené období zajistit pro děti zázemí podobající se co nejvíce rodině, dále zlepšit grafický projev a péči o školní pomůcky.

Roční plán také obsahuje plánování personálního zajištění školského zařízení, věnuje se v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků (studující učitelky, kurzy, semináře, lektorská činnost ředitelky, metodická pomoc).

Na úseku řízení definuje roční plán následující úkoly:

- nadále účelně spojovat práci učitele ve třídě a vychovatele v mimoškolní činnosti,
- poskytovat metodickou pomoc začínajícím učitelkám, vyhledat nové odborníky v oborech psychiatrie a terapie,
- prohloubit spolupráci se speciálně pedagogickými centry a středisky výchovné péče,
- pokračovat v materiálním rozvoji dětského domova - realizace a dokončení výměny oken, realizace a dokončení zateplení fasád, příprava stavebního záměru na oplocení pozemku, vypracování studie na školní hřiště.

Kontrolní činnost je v ročním plánu rozdělena na tři oblasti:

- speciální školy (dodržování předepsané dokumentace a plnění učebních plánů),
- dětský domov (mimoškolní činnost, volné vycházky, evidence ošacení, přijímání dětí - adaptační fáze, dále autoprovoz),
- školní jídelna (pestrost jídelníčku, dodržování normy, hygiena).

V závěrečné části obsahuje roční plán termíny porad (pedagogických pracovníků ve škole, pedagogických pracovníků v dětském domově, provozní porady, porady vedení, porady skupinové).

Na základě studia zápisů z uvedených porad byly zjištěny následující nedostatky:

- porady vychovatelů se konají jednou za dva měsíce, což vzhledem ke specifitě školského zařízení a výchovným problémům nepovažujeme za dostačující,
- na poradách vychovatelů jsou řešeny převážně otázky organizačního charakteru,
- porady skupinové se dle ročního plánu mají konat dle potřeby (vyhrazený den úterý), byly však předloženy pouze zápisy ze dne 9. února 1999 a 12. ledna 1999 (v tomto pořadí jsou zapsány v sešitě), nejsou na nich řešeny otázky pedagogického charakteru - předložené zápisy obsahovaly pouze záznamy „I.P. - propuštění na konci školního roku“, „D. L. - musí se zjistit, kam jezdí na víkendy, možnost podmíněného propuštění“, „R. Č. - nemá občanství a občanský průkaz“.

Roční plán nevychází z analýzy předcházejícího období, není hodnoceno plnění plánu minulého školního roku. V rámci inspekční činnosti nebyla tato analýza zjištěna ani ve vypracované výroční zprávě.

Týdenní plány jsou sice vychovateli vypracovávány, není ale zajištěna zpětná vazba a doklad o plnění výchovně vzdělávacího programu (viz kapitola 2.1).

Individuální výchovné plány svěřenců byly poprvé vyhotoveny v letošním školním roce, nebylo proto předloženo jejich vyhodnocení.

Vyučující zvláštní školy plánují učivo formou časových tematických plánů s výjimkou předmětů výchovného charakteru (hudební, výtvarná a tělesná výchova a pracovní vyučování). Plány jsou sice zpracovány v souladu s členěním učiva do jednotlivých ročníků vzdělávacího programu, ale v časovém rozložení učiva byly shledány nedostatky. Vyučující nemají v závěru roku v některých předmětech časový prostor pro opakování, i v posledním týdnu školního vyučování je plánováno zařazení nové učební látky.

Vyučující pomocné školy a přípravného stupně postupují podle individuálních vzdělávacích plánů. Vyjma plánů pro žáky přípravného a pracovního stupně nejsou dle sdělení ředitelky individuálními vzdělávacími programy v pravém slova smyslu. Byly vypracovány pro zkvalitnění výchovně-vzdělávací práce nově nastoupivší učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Pro žáky přípravného stupně nejsou v souladu se vzdělávacím programem vypracovány individuální plány pro tělesnou výchovu.

Koncepční záměry má ředitelka dětského domova jasně stanoveny, ačkoliv některé oblasti se překrývají se záměry v oblasti střednědobého plánování (roční plán). V plánování není používána sebeevaluace, zpětná vazba. V oblasti týdenních plánů nelze dokladovat plnění výchovných cílů. V rozložení učiva v časově tematických plánech jsou nedostatky. Četnost a obsah porad vychovatelů není vyhovující. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.2 Odborné a pedagogické řízení

3.2.1 Organizační struktura dětského domova

Předložený organizační řád deklaruje základní normy pro provoz školského zařízení (vymezení hlavního úkolu činnosti, všeobecné povinnosti, odpovědnost a práva pracovníků, práva a povinnosti ředitelky a zástupce ředitele, seznam povinné dokumentace, postup při předávání a přijímání pracovních funkcí, seznam pracovních funkcí, úkoly na úseku administrativy). Byly zjištěny následující nedostatky:

- nebylo doloženo prokazatelné seznámení pracovníků s obsahem organizačního řádu,
- uvedená organizační struktura neodpovídá skutečnosti, nejsou tedy jednoznačně určeny vztahy nadřízenosti a podřízenosti,
- základní ustanovení organizačního řádu se odvolává na neplatnou vyhlášku MŠMT ČR č. 399/1991 Sb., o speciálních školách, dále na zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, opomíjí však zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášku č. 64/1981 Sb.,
- zaměstnanci se mají dle bodu 3 článku II. organizačního řádu seznámit se zněním vyhlášky č. 127/1997 Sb. o speciálních školách a s vyhláškou č. 354/1991 Sb., o středních školách, chybí však právní normy pro školská zařízení,
- seznam povinné dokumentace neuvádí dokumentaci pro školská zařízení, která je vyjmenována v článku 6 instrukce ministerstva školství ČSR č. 29 č. j. 20 926/81-20 ze dne 31. července 1981,
- další formální nedostatky (např. je užíván termín „škola“ namísto termínu „školské zařízení“).

Vnitřní řád obsahuje formální nedostatky podobného charakteru jako výše uvedený organizační řád (pracovníci nebyli s jeho zněním prokazatelně seznámeni, odstavec 1 článku 4 hovoří o skutečnosti, že zařízení dětského domova poskytuje chovancům kapesné, potřebné ošacení, obuv a další předměty osobní potřeby podle vyhlášky MŠMT ČR č. 247/1996 Sb., ačkoliv uvedená vyhláška řeší pouze výši kapesného a hodnotu věcné pomoci při odchodu ze zařízení po dosažení zletilosti, dále nepřesné termíny - současná legislativa pro školská zařízení neužívá slovo „chovanec“, nýbrž „svěřenec“ apod.).

Zástupkyně ředitelky, která dle fungující (ale nedeklarované) organizační struktury je nadřízenou vychovatelům a pomocným vychovatelkám, byla do funkce jmenována dekretem ze dne 9. února 1996.

Podle ředitelkou uvedené organizační struktury je hospodářka nadřízenou správním zaměstnancům, ředitelka přímo řídí zástupkyni ředitele, ekonomku, sociální pracovníci a učitele.

Přímá výchovná práce ředitelky je v souladu s nařízením vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství. Zástupkyně ředitelky však dle předložených rozpisů služeb má vykonávat pouze 11 hodin přímé výchovné práce týdně, ačkoliv výše uvedený právní předpis určuje 13 hodin přímé výchovné práce.

Vzhledem ke skutečnosti, že dle předložených pracovních výkazů odpracovala zástupkyně ředitelky dostatečné množství hodin nad rámec chybně určené přímé výchovné práce, lze tento nedostatek administrativně odstranit.

Přímá výchovná práce vychovatelů činí 27 hodin týdně.

V současné době není stanoven zástupce ředitelky dětského domova pro úsek řízení školy, pouze jedna učitelka je pověřena zajišťováním suplování, další povinnosti vyučujících jsou jednoznačně písemně vymezeny.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která projednává hodnocení prospěchu a chování žáků, organizační pokyny a pokyny k vedení dokumentace, jsou na ní přenášeny informace z odborných seminářů. Výsledky kontrolní činnosti nejsou analyzovány a projednávány. Z jednání rady jsou stanoveny termínované a adresné závěry, jejich plnění je většinou dále sledováno.

Metodické sdružení není ustanoveno, řešení didaktické a metodické problematiky pedagogickou radou není prokazatelné. Metodickou pomocí učitelkám bez odborné a pedagogické způsobilosti jsou pověřeny dvě vyučující. Jejich činnost je vzhledem ke kvalitě zpracování časově tematických plánů a úrovni výuky v některých sledovaných hodinách nedostačující.

Ředitelka v tomto školním roce nevyhlásila zápis dle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, a dle metodického pokynu k zápisu dětí s těžkým mentálním postižením čj. 19 843/97-22. Tuto skutečnost lze hodnotit jako formální opomenutí (ve vztahu k dětem umístěným v dětském domově). Většina žáků po skončení povinné školní docházky přechází do praktické školy a kapacita škol zůstává naplněna. Všichni svěřenci dětského domova v zákonné lhůtě nastoupili plnění školní docházky.

Organizační struktura není určena, její deklarace v organizačním řádu neodpovídá skutečnosti. Pracovníci nejsou prokazatelně seznámeni s organizačním a vnitřním řádem. V uvedených dokumentech byly shledány formální nedostatky.. Vzhledem k náročnosti řízení inspektovaného školského zařízení chybí garant pro úsek vedení školy, na kterého by ředitelka mohla přenést část svých povinností. Metodická pomoc učitelek není dostačujícím způsobem, obzvláště při absenci kontrolní činnosti, zajištěna. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.2.2 Personální struktura dětského domova

Tab. 2: personální zajištění dětského domova

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	1
Učitelé	6	6
Vychovatelé	12	11
Pomocní vychovatelé	5	5
Ostatní zaměstnanci	10	9
Celkem	34	32

Ředitelka dětského domova byla do funkce jmenována s účinností od 1. září 1994. Je absolventkou PdF Univerzity Karlovy v Praze, obor učitelství

pro školy pro mládež vyžadující zvláštní péči. Absolvovala šestisemestrální studium školního řízení v Ústavu výchovy a vzdělání při PdF Univerzity Karlovy v Praze, které bylo zakončeno státní zkouškou. Před nástupem do funkce ředitelky dětského domova měla desetiletou pedagogickou praxi.

Ředitelka dětského domova je plně odborně i pedagogicky způsobilá. Zástupkyně ředitele je absolventkou střední zemědělské školy s doplněným dvouletým studiem speciální pedagogiky pro vychovatele.

Z celkového počtu dvanácti vychovatelů má sedm střední pedagogické vzdělání, čtyři pouze vzdělání střední odborné - nesplňují tedy podmínky pedagogické způsobilosti, které určuje vyhláška č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Jedna z vychovatelek nedosahuje odborné ani pedagogické způsobilosti.

Ve zvláštní a pomocné škole (včetně přípravného stupně) v současné době působí celkem šest vyučujících včetně ředitelky, z toho dvě v důchodovém věku. Z celkového počtu 118 odučených hodin je 39 % odučeno učitelkami s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Průměrná délka pedagogické praxe je 14 let.

Složení pedagogického sboru ve speciálních školách se v předchozích letech často měnilo, ředitelka školy resp. zařízení se dlouhodobě potýká s problémem jeho stability pro obtížnou dopravní obslužnost. V současnosti více jak polovina jeho členů tvoří stabilnější jádro, druhá část vyučujících nastoupila v tomto školním roce. Výhledově, vzhledem důchodovému věku dvou vyučujících, bude třeba personální obsazení školy řešit.

Za stávajícího „neoficiálního zřízení“ přípravného stupně pomocné školy je diskutabilní personální zajištění třídy, do které jsou tito žáci, vedle žáků pomocné školy, zařazeni. V samostatné třídě přípravného stupně by měli působit současně dva pedagogičtí pracovníci.

Součástí personálního obsazení školského zařízení je dále pět pomocných vychovatelek, ekonomka, sociální pracovníce, hospodářka (úvazek 0,75 jako hospodářka, dále 0,25 jako vedoucí školní jídelny), tři kuchařky, údržbář, dvě uklízečky a prádlena.

Náhradní vojenskou službu vykonávají v dětském domově tři muži (noční služby, pomocné práce).

Věkové složení zaměstnanců převažuje v kategorii nad 40 let. Na výchovném procesu se přímo podílí pouze jeden muž - vychovatel, možnost konfrontace svěřenců s mužským modelem chování tak není dostatečně zajištěna.

Na úseku vychovatelů a správních zaměstnanců je personální obsazení relativně stabilizované, změny v jeho složení souvisejí většinou s odchody pracovníků do starobního důchodu.

Šetřením byly zjištěny nepříznivé interpersonální vztahy.

Oblast personální struktury je hodnocena jako standardní.

3.2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Péče o další vzdělávání pracovníků je součástí ročního plánu práce, uvedené oblasti je ze strany vedení dětského domova věnována dostatečná pozornost.

V současné době tři učitelky studují, jedna učitelství pro první stupeň základní školy na PdF Univerzity Karlovy v Praze, jedna bakalářské studium sociálně-právního oboru na PdF v Liberci, jedna ukončí v letošním školním roce magisterské studium speciální pedagogiky na PdF v Ústí nad Labem. Studujícím nejsou poskytovány úlevy.

Absenci pedagogické a odborné způsobilosti vychovatelů a učitelek se snaží vedení dětského domova kompenzovat účastí pedagogických pracovníků na odborných seminářích (např. seminář „Vize speciálního školství“, který pořádalo Metodické sdružení speciálních škol Kladno) a realizováním pravidelných exkurzí do speciálních škol podobného typu (Dětský domov a speciální školy v Dlažkovicích, Zvláštní škola a praktická škola v Lovosicích, Speciální škola a praktická škola v Unhošti).

Ředitelka se zúčastnila sociálně tréninkového programu v rámci tří denního semináře, který pořádala agentura Pragouniversa.

V rámci metodické pomoci pedagogickým pracovníkům uskutečnila ředitelka dvě přednášky na pedagogických poradách (šikana, klasifikační řád).

Do dalšího vzdělávání jsou zapojováni také nepedagogičtí pracovníci (ekonomky, sociální pracovníce).

Součástí snah o zvyšování odborné úrovně pracovníků je zajišťování odborných titulů pro učitelkou odbornou knihovnu, která je využívána učiteli i vychovateli. Dětský domov odebírá pravidelně odborné časopisy (Speciální pedagogika, Učitelské noviny, Moderní vyučování).

Uvedená oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.3 Kontrolní systém dětského domova, kontrola a hodnocení

Plán kontrolní činnosti je součástí ročního plánu, kompetence v této oblasti jsou rozděleny mezi ředitelku dětského domova a její zástupkyni. Plán kontrol stanoví úkoly pro jednotlivé součásti zařízení (dětský domov, školu a jídelnu), konkrétní termíny nejsou vymezeny. Informace ředitelky, že plán vychází z analýzy stavu a zjištěných nedostatků a kontrola tak plní funkci účinné zpětné vazby, nebyla doložena.

Zápisy z kontrol na úseku výchovy jsou sice pořizovány, jsou ale popisné, bez hodnocení plnění výchovného plánu skupiny či individuálních plánů svěřenců, stanovení závěrů a případných formativních doporučení pro další práci vychovatelky. Kontrola čerpání finančních prostředků určených pro kapesné a ošatné svěřenců se provádí, je prokazatelná.

Plán kontrol činnosti školy, resp. škol, nepostihuje komplexně jejich problematiku, omezuje se na kontrolu vedení dokumentace a učebních plánů. V této oblasti je prováděná kontrola nedůsledná a formální, ve vedení dokumentace i učebních plánech byly shledány nedostatky. Zásadním způsobem chybí hospitační činnost, v tomto školním roce nebyla vykonán ani jeden hospitační vstup.

Kontrola na úseku školní jídelny nebyla doložena zápisy.

Kritéria pro diferencované odměňování pracovníků formou osobního příplatku nejsou stanovena, jeho výše je se zaměstnanci projednávána ústně, udělení mimořádné odměny zdůvodněno písemně. Platový řád dětského domova stanoví kritéria pro diferencování zvláštního příplatku a odměn za účast na dlouhodobých akcích mimo zařízení. K plnění mimořádných úkolů jsou zaměstnanci motivováni také formou cílových odměn.

Hodnotící systém svěřenců byl popsán v kapitole 2.3 inspekční zprávy.

V přípravném stupni škola používá otevřené slovní hodnocení. Průběžné hodnocení prospěchu a hodnocení na vysvědčení žáků pomocné školy není v souladu s metodickým

pokynem MŠMT ČR čj. 10 522/98-24. V klasifikaci žáků zvláštní školy nebyly shledány nedostatky. Hodnocení žáků v hodinách je, až na ojedinělé výjimky, motivující.

V jednom případě žákyně pomocné školy v průběhu školního roku přestoupila z nižšího do vyššího stupně pomocné školy na základě komisionální zkoušky. Žáci pomocné školy dle metodického pokynu čj. 10 522/98-24 komisionální zkoušky nevykonávají.

Hodnocení chování je v souladu s právní normou. Udělování pochval je využíváno výjimečně. Počet výchovných opatření k posílení kázně není sice vysoký, ale ta jsou, vzhledem ke hloubce mentálního postižení některých žáků, někdy neúčinná. Nepedagogické jsou ojedinělé požadavky vyučujících, aby o výchovném opatření za přestupky žáků ve škole rozhodly vychovatelky.

Kontrolní systém dětského domova vykazuje nedostatky v absenci hodnocení kvality výchovné práce. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu školy není prováděna, kontrola dokumentace a učebních plánů je formální, v těchto oblastech byly při inspekci shledány nedostatky. V hodnotící systému jsou rezervy v kritériích pro přiznávání nenárokových složek platu jako stimulačního faktoru pro zvyšování kvality práce. Kontrolní systém má spíše podprůměrnou úroveň, kvalita hodnotícího systému je průměrná. Hodnotící systém svěřenců je na standardní úrovni, hodnotící systém žáků vykazuje nedostatky, je spíše podprůměrný.

3.4 Informační systém dětského domova - vnitřní a vnější

vnitřní informační systém

Vzhledem ke specifické zařízení je systém předávání informací složitý a ředitelka neustále hledá cestu k jeho optimalizaci. Tok informací směrem od vedoucích pracovníků je zajišťován prostřednictvím porad a školení v rámci zařízení, využívány jsou nástěnky a vývěsní tabule, popř. oběžníky a přímé jednání. Seznámení zaměstnanců s některými důležitými dokumenty, (vnitroorganizačními normami) není jednoznačně prokazatelné, není někdy stvrzováno podpisem, popř. signovaný materiál nespĺňuje formální náležitosti.

Ke vzájemnému předávání informací mezi učiteli a vychovateli jsou určeny notýsky a „deník dítěte“, do kterého zaznamenávají informace o svěřencích všichni zaměstnanci zařízení, využíváno je i přímé jednání. S údaji o nově přijatých svěřencích se učitelé seznamují individuálně, vychovatelé na poradách skupinových vychovatelů. I přes neprokazatelnost předání některých informací je vnitřní informační systém funkční.

vnější informační systém

Vnější informační systém souvisí se spoluprací s různými subjekty státní správy. Prokazatelné je informování OPD, soudu, Policie ČR a územně příslušného diagnostického ústavu. Sociální pracovnice zajišťuje informovanost zákonných zástupců (přijetí svěřence, termíny prázdnin a návštěvních dnů, eviduje kontakty dětí s rodinami).

Informační systém i přes dílčí nedostatky, především formálního charakteru, vykazuje spíše nadprůměrnou úroveň.

3.5 Vedení povinné dokumentace

V rámci inspekční činnosti byla sledována povinná dokumentace, která je vedena ve školním roce 1998/1999.

Předložená povinná dokumentace je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění

pozdějších úprav, dále s § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších úprav, s § 11 odst. 7 a § 14 odst. 3 vyhlášky ministerstva školství ČSR č. 64/1981 a s článkem 6 instrukce č. 29 ministerstva školství ČSR č. j. 20 926/81-20 ze dne 31. července 1981, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

Z hlediska kvality vedení byly zjištěny tyto formální a obsahové nedostatky:

Třídni knihy - řečová výchova je označována jako logopedie

Třídni výkazy, vysvědčení - hodnocení žáků pomocné školy není zapisováno v souladu s metodickým pokynem čj. 10 522/98-24

Katalogové listy - obsahují v některých případech neúplné nebo chybné informace. Uvedená skutečnost je mnohdy způsobena nedostatkem informací o žákovi - resp. svěřenci, osobní spisy zasílané diagnostickým ústavem jsou někdy neúplné, popř. se vyskytují chyby již v této dokumentaci

Školní řád - je součástí Vnitřního řádu dětského domova, nezachovává strukturu vyplývající z vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ale všechny oblasti vyplývající z této právní normy jsou v něm obsaženy. Řád je veřejně vyvěšen. Zápis z jednání pedagogické rady dokládá, že s ním pracovníci školy byli seznámeni, ale nevyplývá z něj jeho schválení dle § 8 odst. 5 vyhlášky č. 291/1991 Sb.

Řády odborných pracoven - řád školní dílny, řád cvičné kuchyně, řád tělocvičny a řád učebny šití nespĺňují formální náležitosti. Zápis z pedagogické rady nedokládá jejich schválení dle 8 odst. 5 vyhlášky č. 291/1991 Sb.

Další dokumentace

Rozvrh dozorů vyučujících - není časově specifikován

Rozhodnutí o vřazení žáka - ředitelka v jednom případě rozhodla o přímém vřazení žáka a nerespektovala přitom PPP doporučené vřazení k diagnostickému pobytu

Vnitřní řád - viz kapitola 3.2.1

Organizační řád - viz kapitola 3.2.1

Ve vedení povinné dokumentace speciálních škol byly shledány nedostatky, administrativní stránka má žádoucí úroveň. Kvalita vedení povinné dokumentace školského zařízení je hodnocena jako průměrná.

3.6 Úroveň spolupráce dětského domova s dalšími zainteresovanými orgány

V rámci plnění výchovně vzdělávacích úkolů a zajištění provozu spolupracují pracovníci dětského domova s dalšími subjekty. Hodnocení úrovně spolupráce vychází z řízeného rozhovoru s ředitelkou:

- zřizovatel (nevýrazná spolupráce),
- OPD, Policie ČR, okresní soudy (standardní vztahy),
- dětské diagnostické ústavy (velmi dobrá spolupráce),
- školský úřad (profesionální, korektní vztahy),
- obecní úřad (velmi dobrá spolupráce),
- Mateřská škola Ledce (po dřívějších problémech v oblasti výchovně vzdělávacích požadavků je v současné době spolupráce hodnocena jako dobrá),

- Základní škola Smečno (velmi dobrá komunikace),
- sekce dětských domovů středočeského regionu (úzké kontakty, ředitelka je koordinátorkou činnosti),
- speciální školy kladenského okresu a Speciálně-pedagogické centrum Kladno (velmi dobrá spolupráce).

Uvedená oblast je hodnocena jako standardní.

3.7 Výroční zpráva

Předložená výroční zpráva postihuje základní oblasti určené § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., kromě přehledných údajů o výsledcích vzdělávání žáků podle písm. e) uvedené právní normy.

Obsah výroční zprávy je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

Vzhledem k tomu, že zpráva je koncipována jako přehled informací v jednotlivých oblastech a neobsahuje hodnocení uplynulého období, nelze ji využít pro další činnost školského zařízení jako sebeevaluačního nástroje.

Úroveň zpracování výroční zprávy o činnosti školského zařízení je hodnocena jako standardní.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu činnosti dětského domova

Přidělený rozpočet umožňuje školskému zařízení realizovat výchovný a vzdělávací program, finanční prostředky jsou využívány ve prospěch svěřenců a žáků.

Personální struktura je koncipována efektivně, vedením dětského domova je evidována i nepřímá činnost pedagogických pracovníků.

Při kontrole dodržování nařízení vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, nebyly shledány nedostatky.

Žáci prvního ročníku zvláštní a pomocné školy v rozporu s § 1 odst. 4 nařízení vlády č. 15/1993 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, na konci školního roku vracejí učebnice.

Kapesné je svěřencům poskytováno v souladu s vyhláškou č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou. Finanční výše osobních darů odpovídá ustanovení § 1 odst. 6 uvedené vyhlášky.

Vedení dětského domova získává drobné mimorozpočtové prostředky materiálního charakteru formou sponzorských darů, které jsou využívány ve prospěch výchovně vzdělávacího procesu. Evidence je vedena.

Ředitelka rozhoduje o výši příspěvku na úhradu péče v souladu s nařízením vlády č. 176/1996 Sb., kterým se stanoví výše příspěvku na úhradu péče poskytované mládeži umístěné ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo preventivní péče. Dlužné částky jsou vymáhány.

Efektivita čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je na základě sledovaných ukazatelů hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným dokumentům a počtu svěřenců

Objekt školského zařízení tvoří tři budovy propojené dvěma spojovacími krčky. Budovy byly vystaveny na počátku minulého století jako lázeňské domy.

V první budově se nachází stravovací úsek, prostory pro speciální školy a centrální sklad ošacení. Do navazujícího spojovacího krčku jsou situovány kanceláře administrativního úseku a tělocvična.

Do přízemí další budovy jsou umístěny karanténní místnosti, služebna a sklady oblečení jednotlivých výchovných skupin. První poschodí a podkroví slouží pro provoz výchovných skupin. Ve spojovacím krčku byly vytvořeny ložnice pro jednu z výchovných skupin - obývací pokoj a kuchyňka této skupiny se nachází v přízemí další budovy.

V přízemí poslední budovy je kromě zmíněných prostor pro výchovnou skupinu umístěna prádelna a dílna. Do prvního poschodí jsou situovány dva byty pro dvě skupiny. Podkrovní služební byt je v současné době používán jako sklad náhradního nábytku.

Celý objekt je průběžně opravován. V letech 1995 - 1997 proběhla rekonstrukce budov a půdní vestavby. Jejím výsledkem byly dispoziční změny, které vedly k ucelení jednotlivých úseků. Výměna střešní krytiny na všech budovách byla provedena v následujících dvou letech (1997 - 1998), v roce 1998 byla vyměněna část oken.

Ložnice svěřenců slouží pro dvě až sedm dětí. Některé však nemají vlastní samostatné lůžko, spí na matracích, které ve dne zasunují pod válendy. Nábytek byl v roce 1997 obnoven.

Součástí bytů jednotlivých výchovných skupin jsou kromě ložnic obývací pokoje s dostatkem prostoru pro relaxační činnosti i přípravu na vyučování, jsou v nich také zřízeny kuchyňské kouty.

V obytných místnostech byl zaznamenán dostatek knih, her, hraček a dalších pomůcek pro odpočinkové i výchovné činnosti.

Venkovní pozemky dětského domova slouží jednak jako užitková zahrada (každá skupina v obhospodaruje určitou část), jednak jako rekreační a relaxační prostor (průlezký, pískoviště, houpačky, víceúčelové hřiště, stůl na stolní tenis). Zadní část pozemku je určena pro sušení prádla.

Pozemek před objektem dětského domova, ačkoliv není jeho součástí, je upravován zaměstnanci a svěřenci v rámci Dnů Země.

Pro výchovnou činnost jsou pravidelně odebírány časopisy Dívka a Bravo, další tituly jsou pořizovány příležitostně.

Sportovní vybavení zahrnuje brusle (pro všechny děti), dále běžky pro jednu výchovnou skupinu, stany včetně tábornického vybavení (rovněž pro jednu výchovnou skupinu), několik jízdnicích kol pro nácvik jízdy a další standardní vybavení.

Audiovizuální technika je zastoupena televizory na výchovných skupinách, videosystémem (koncovka je umístěna na služebně) a radiopřehrávači.

Dětský domov vlastní osobní počítače (pět pro administrativu, dva ke školní výuce), dále kopírku a dva automobily.

Speciální školy využívají prvního a druhého podlaží (respektive zrekonstruované půdní vestavby) jednoho patrového objektu.

Zvláštní a pomocná škola má k dispozici celkem pět tříd. Třídy jsou vyhovující s výjimkou jedné učebny pomocné školy, ve které jsou zařazeni i žáci přípravného stupně, pro které chybí další místnost pro relaxaci a odpočinek. Učebny v půdní části jsou čistě vymalované, byla v nich vyměněna okna. Vyučující mají zázemí v nově vybavené sborovně. Sociální zařízení je zrekonstruováno. Z odborných pracoven škola využívá školní dílnu a moderně vybavenou cvičnou kuchyni, k dispozici je také tělocvična.

Třídy jsou funkčně vybaveny názorným materiálem, především nástěnnými obrazy a přehledy aktuálně probíraného učiva. Pomůcky v kabinetech jsou utříděné.

Fond učebnic pokrývá potřeby žáků. Vybavení učebními pomůckami bylo od roku 1996 inovováno minimálně, v současnosti je zčásti zastaralé, vybavení audiovizuálními pomůckami je nedostačující. Žakovský nábytek je vyhovující.

Výuka pěstitelských prací probíhá na rozlehlé a dobře udržované zahradě zařízení.

Pro zajištění plnění výchovných a vzdělávacích cílů dětského domova je k dispozici základní vybavení v materiálně technické oblasti. Škola má pro potřeby výuky odpovídající prostory. Vybavení učebními pomůckami vyžaduje částečnou obnovu. Materiálně technické podmínky jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek dětského domova

Při prohlídce dětského domova, která byla součástí inspekční činnosti, byly zjištěny nedostatky v hygienickém zabezpečení. Byl zaznamenán nepořádek v ložnicích, ve skříních svěřenců i v koupelnách. Ložní povlečení v několika případech bylo špinavé - vnitřní řád v bodu 7 článku 3 Zdravotní péče určuje výměnu ložního prádla pravidelně jednou za tři týdny. Vzhledem ke specifickým provozním podmínkám dětského domova je tento interval dlouhý. V několika ložnicích byl nevyvětraný vzduch, na sociálních zařízeních byla cítit plíseň.

Stěny místností nebyly čisté, roční plán se v oblasti údržby nezmiňuje o malování prostor dětského domova.

Vzhledem k výše uvedené skutečnosti, že ne všechny děti mají přiděleno vlastní lůžko (pouze matraci), ležel v době inspekce nemocný chlapec na matraci na zemi. Další nemocná dívka měla položenou svačinu (chléb se salámem) přímo na skříni bez talíře.

Při namátkové kontrole oběhu ošacení bylo zjištěno, že chlapec, který byl do dětského domova přijat 9. prosince 1998, neměl v době inspekce přiděleno vlastní prádlo. Ošacení (včetně spodního) bylo v jeho skřínce označeno značkami jiných dětí. Byly shledány závady v zařazování prádla do jednotlivých skříněk (značky vždy neodpovídaly stejnému dítěti).

V ložnicích, kde je umístěn větší počet lůžek (až sedm), není vytvořen dostatek prostoru pro soukromí dětí, prostředí není dostatečně intimní.

Denní režim respektuje věkové kategorie dětí, doba spánku i odpočinku je dostatečná.

Podmínky pro relaxaci svěřenců i pracovníků jsou vytvořeny v dostatečné míře.

Doba začátku vyučování je posunuta na 7:45 hodin. Počet hodin v jednom sledu v prvním ročníku zvláštní školy je o jednu hodinu vyšší než stanoví § 9 odst. 1 vyhlášky č. 127/1997 Sb.

Pravidelným krácením přestávky mezi druhou a třetí vyučovací hodinou na 15 minut, mezi čtvrtou a pátou a mezi sedmou a osmou na 5 minut a polední přestávky na 55 minut je porušováno ustanovení § 9 odst. 2 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole. Krácení přestávek nedoložila ředitelka udělením výjimky MŠMT ČR.

Během inspekce byl zjištěn zásadní nedostatek, téměř všechny vyučující nedodržovaly délku vyučovacích hodin a pokračovaly ve výuce ještě po část přestávky. Dvě vyučující nezařazovaly přestávky vůbec. Žáci nemají během přestávek možnost pohybového vyžití, relaxační chvílky většinou učitelky v hospitovaných hodinách nezařazovaly.

Stávající počet žáků pomocné školy překračuje kapacitu uvedenou v rozhodnutí o zařazení dětského domova a speciálních škol do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 12 970/96-60-03.

Povolení výjimky z maximálního počtu žáků ve třídách neovlivňuje negativně psychohygienické podmínky výuky.

Velmi vkusně jsou vyzdobeny především prostory v zrekonstruované části a ve třídě prvního stupně zvláštní školy.

Světelné a tepelné podmínky jsou vyhovující. Pitný režim je zajištěn.

V oblasti hygienických podmínek byly shledány závažné nedostatky, oblast denního režimu a možnosti relaxace je na standardní úrovni. Psychohygienické podmínky školy jsou z důvodů nedodržení platných právních norem spíše podprůměrné. Celkově jsou psychohygienické podmínky školského zařízení hodnoceny jako spíše podprůměrné.

4.3 Hodnocení dětského domova z hlediska rozvoje osobnosti svěřenců, z hlediska výchovné práce a kvality speciálních činností

V rámci inspekční činnosti bylo provedeno pozorování hospitačního charakteru při přípravě na vyučování, při pracovní výchově a při režimových prvcích. Na jeho základě a ve vztahu k výše uvedeným skutečnostem lze konstatovat, že rozvoj osobnosti svěřenců probíhá nekoordinovaně bez vazby na ucelený systém výchovně vzdělávacího programu.

Užívané formy a metody výchovné práce odpovídaly věku a mentálnímu složení svěřenců. Byl zaznamenán individuální přístup k dětem především při přípravě na vyučování. Děti byly průběžně hodnoceny.

Projev vychovatelů a jejich přístup k dětem se vyznačoval rozdíly - od otevřeného až po odměřený. Tomu odpovídala atmosféra ve výchovných skupinách. Některé děti byly příliš uzavřené, bez schopnosti komunikace s vychovatelem i neznámou osobou. Úroveň schopnosti sebehodnocení dětí, jejich představa o reálné skutečnosti i budoucnosti byla nízká, a to i s přihlédnutím k mentálnímu postižení jednotlivých svěřenců.

Při pracovní výchově používala vychovatelka vhodné pracovní postupy, potřebné pomůcky a materiál měla předem připraven. Děti byly vedeny k tomu, aby výsledek práce odpovídal jejich schopnostem.

Požadované rutinní dovednosti svěřenci zvládají, vzhledem ke zjištěným nedostatkům v hygienických podmínkách však chybí ze strany vychovatelů důsledný přístup (úklid lůžka, osobních věcí apod.).

Výchovné poradenství je v kompetenci ředitelky, která není pro tuto činnost odborně způsobilá, postgraduální studium neabsolvovala. S výchovným poradenstvím má zkušenosti z předchozích pracovišť. Plán práce výchovné poradkyně nebyl předložen, dokumentace o žácích je vedena společně s ostatní dokumentací v osobním spisu svěřenců.

Její činnost se orientuje hlavně na profesní orientaci, která se v posledních letech stává stále větším problémem vzhledem k hloubce mentálního postižení přijímaných žáků. Výchovná poradkyně soustřeďuje nabídku učebních oborů, a kromě studijních, zohledňuje i individuální předpoklady žáků pro dojíždění a bezproblémové plnění školní docházky.

V oblasti pracovního zapojení po ukončení studia a uplatnění svěřenců po skončení nařízené ústavní výchovy se činnost ředitelky jako výchovné poradkyně úzce prolíná s její funkcí ředitelky dětského domova. Napomáhá žákům - svěřencům při vyhledávání vhodných pracovních míst a s návratem do původní rodiny.

Výchovná poradkyně rovněž v souvislosti se svou řídicí funkcí spolupracuje s diagnostickým ústavem a s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry při přerazování žáků, pokud typ školy přestane odpovídat stupni mentálního postižení žáka. V případě výchovných problémů postrádá kvalitní spolupráci se střediskem výchovné péče, popř. psychologem.

Jiné speciální činnosti nejsou v současné době v dětském domově prováděny.

Oblast je hodnocena jako standardní, kvalita výchovného poradenství je spíše nadprůměrná.

4.4 Hodnocení dětského domova z hlediska znalosti a využívání důležitých informací o svěřencích

Informace o rodinné a sociální anamnéze svěřenců předává vychovatelům sociální pracovnice převážně neformálním způsobem. Po příchodu dítěte do zařízení založí spis a upozorní vychovatele na závažné informace. Vychovatelé si zapisují do sešitu základní údaje o dítěti.

Sociální pracovnice se účastní porad vedení a porad vychovatelů. Při rozhovorech s pedagogickými pracovníky bylo zjištěno, že mají dostatečné znalosti o anamnéze svěřenců z jejich výchovné skupiny.

Uvedená oblast je hodnocena jako standardní.

4.5 Hodnocení dětského domova z hlediska úrovně výsledků výchovně vzdělávací činnosti

Katamnstické sledování je vedením dětského domova prováděno. Z šesti dětí, které v průběhu posledních dvou let odešly ze zařízení po dosažení zletilosti, jsou čtyři v současné době v pracovním poměru.

Studiem osobních spisů svěřenců (porovnání závěrečné zprávy z diagnostického ústavu se současným hodnocením) bylo zjištěno, že dochází k určitému pozitivnímu posunu především v oblasti vzdělávání.

Při soutěžích sportovního charakteru dosahují svěřenci dětského domova průměrných výsledků, v poslední době dosáhly starší dívky dobrého umístění na sportovní olympiádě dětských domovů.

Oblast je hodnocena jako standardní.

4.6 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost dětského domova

Vedení dětského domova připravuje pro děti řadu dalších aktivit, které napomáhají svěřencům přiblížit život mimo dětský domov, zabraňují pocitu uzavřenosti a učí děti orientaci ve společnosti.

Pravidelně jsou pořádány exkurze a zájezdy do divadel, které jsou spojovány s návštěvou muzeí, obchodních domů a kulturních památek.

V oblasti sportovních aktivit se děti účastní výletů na koupaliště, do plaveckého bazénu či na zimní stadion (bruslení). Svěřenci soutěží v rámci aktivit dětských domovů středočeského kraje (stolní tenis, šachy - dáma, malá kopaná, střelba ze vzduchovky), dále olympiády dětských domovů a SHM okresu Kladno.

Žáci zvláštní školy se zúčastnili olympiády v matematice a českém jazyku, kterou pořádala Zvláštní škola v Kladně.

Škola v přírodě byla pořádána pro všechny děti (kromě žáků praktické školy) v měsíci říjnu.

V době letních prázdnin se děti zúčastnily dvou čtrnáctidenních pobytů v rekreačních střediscích se zajištěným pedagogickým dozorem ze strany pořádající organizace.

Uvedená oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

4.7 Hodnocení činnosti zařízení, která jsou součástí dětského domova

Součástí školského zařízení jsou dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení:

- zvláštní škola s kapacitou 30 žáků,
- pomocná škola s kapacitou 6 žáků,
- praktická škola s kapacitou 28 žáků (nebyla předmětem inspekčního šetření),
- dětský domov s kapacitou 64 dětí,
- školní jídelna s kapacitou 60 jídel.

V dalším textu jsou uváděny skutečnosti, které nebyly hodnoceny v předcházejících kapitolách inspekční zprávy.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

Výuka v přípravném stupni pomocné školy a v pomocné škole probíhá dle učebních dokumentů čj. 24 035/97-22, ve zvláštní škole dle vzdělávacího programu čj. 22 980/97-22.

Zřízení školského účelového zařízení - přípravného stupně pomocné školy ve školním roce 1996/97 nebylo schváleno dle § 45 odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol. V tomto školním roce ředitelka nepostupovala ani v souladu s metodickým pokynem čj. 23 518/98-24, respektive v něm uvedenými kritérii pro zřizování přípravného stupně pomocné školy, kterými je sledován optimální počet těchto zařízení. Skutečnost, že výuka žáků přípravného stupně je organizována společně s výukou žáků nižšího a pracovního stupně pomocné školy, neodpovídá § 2 odst. 12 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Nedostatky v plnění učebních plánů byly shledány v nedodržování celkové týdenní hodinové dotace. V šestém ročníku zvláštní školy je celkový týdenní počet hodin o jednu vyšší, v nižším stupni pomocné školy o dvě hodiny vyšší a ve vyšším stupni o dvě hodiny nižší.

V dodržování učebních plánů byly shledány nedostatky, oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Pomocná škola a přípravný stupeň

Třída	Počet stupňů ve třídě	Celkem žáků ve třídě	Z toho dívek
1.	2	8	6
2.	3	5	3
Celke m		13	9

Zvláštní škola

Třída	Počet ročníků ve třídě	Celkem žáků ve třídě	Z toho dívek
1.	3	9	4
2.	2	8	7
3.	4	13	7
Celke m		30	18

PODMÍNKY, PRUBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

Přípravný stupeň pomocné školy, pomocná a zvláštní škola

Výuka ve třídách s několika postupnými ročníky je náročná především z hlediska efektivního využití vyučovací jednotky. Inspektované hodiny byly strukturovány klasickým způsobem, střídala se přímá práce se žáky jednoho postupného ročníku se samostatnou prací ostatních. Při dané skladbě žáků ve třídách chybí prostor pro zařazování netradičních forem výuky, hravých a relaxačních aktivit. Z důvodů časového stresu učitelky minimálně využívaly různých forem motivace ke zvýšení aktivity a zájmu žáků.

Vzhledem k charakteru školy se jeví potřeba zkvalitnění a uplatňování specifických metod práce vyučujících (např. ve formě a důslednosti oprav chyb žáků vyučujícími), využívání průběžného motivačního hodnocení žáků a efektivní zpětné vazby.

Zvláštní škola

Český jazyk

Hospitováno bylo ve dvou vyučovacích hodinách. Obě byly velmi dobře připravené, s předem jasně stanovenými cíli. Vyznačovaly se střídáním činností, které odpovídaly věku

a mentální možnostem dětí. Ve třídě s prvním až třetím postupným ročníkem se jednotlivé složky vyučování českému jazyku prolínaly, uplatněny byly ve velké míře i mezipředmětové vztahy. Nechyběla průběžná motivace a hodnocení žáků, náročnost požadavků byla důsledně diferencována. Ve všech činnostech se projevovala pedagogická zkušenost učitelky. Žáci byli vedeni ke vzájemnému hodnocení, náležitá pozornost byla věnována rozvoji mluvního projevu. Psychické únavě bylo předcházeno zařazováním relaxačních cvičení. Ve druhé hodině byla zřejmá tvořivost učitelky, učební látka byla procvičována pro žáky zajímavou formou. V hodině se vyskytly metodické nedostatky, které vyplývají z krátké pedagogické praxe vyučující.

Rozborem písemností žáků všech ročníků bylo zjištěno, že v některých případech nejsou důsledně opravovány chyby.

Jedna hodina je hodnocena jako vynikající, druhá jako průměrná. Celkově je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Vlastivěda, zeměpis

Vyučovací jednotka nebyla organizačně dobře připravená. Ve třídě jsou zařazeny čtyři postupné ročníky. Vyučující snižovala efektivitu výuky tím, že značnou část hodiny věnovala organizačním záležitostem. Ve třídě, ve které větší část vyučovací hodiny žáci pracují samostatně, není zaveden systém zadávání doplňujících úkolů. Pracovat s porozuměním s textem v učebnici nezvládají zatím všichni žáci. Výklad nového učiva byl veden s jednou skupinou formou řízeného rozhovoru, ale s nedostačující oporou o názor, ve druhém případě formou monologu učitelky. Sled učiva byl neutříděný, vyjadřování učitelky terminologicky nepřesné. Volba pomůcek (druhu mapy) nebyla adekvátní cíli. Rozvoji osobnosti žáků nebyla věnována pozornost, vyučující je nehodnotila, neposkytovala jim účinnou zpětnou vazbu, nerozvíjela jejich komunikační dovednosti.

Výuka vlastivědy a zeměpisu je hodnocena jako podprůměrná.

Matematika

Obě hospitované hodiny byly dobře připravené, z hlediska pracovního vytížení žáků a plnění stanoveného cíle efektivní. V jedné třídě byly výrazně uplatňovány mezipředmětové vztahy především s věcným učením, zařazena byla práce s chybou, určování pravdivosti a nepravdivosti tvrzení ve spojení s názorem. Časté střídání činností zvyšovalo zájem žáků. Ve druhé hodině vyučující volila pro žáky méně tradiční formy výuky a využila i přirozené soutěživosti žáků. Důraz byl kladen na upevňování pracovních návyků. Didaktický postup při výkladu a procvičování nového učiva vykazoval drobné nedostatky, závěrečné zhodnocení cíle hodiny a výkonu žáků nebylo provedeno.

Jedna hodina je hodnocena jako vynikající, druhá jako průměrná.

Pracovní vyučování

Hospitované hodiny pracovního vyučování měly klasickou strukturu, všechny byly zaměřeny buď na práci s drobným materiálem nebo práce v domácnosti. Cíle byly vysvětleny, žáci většinou (s výjimkou jedné hodiny) dobře seznámeni s možnostmi i vlastnostmi

použitého materiálu a pracovními postupy. Jejich dodržování bylo vyučujícími průběžně sledováno. Učitelky většinou důsledně dbaly na upevňování pracovních návyků a na bezpečnost žáků. V jedné hodině žáci plnili různé úkoly, z důvodu nemoci dokončovali práci z předchozích hodin.

Jedna hodina je hodnocena jako průměrná, dvě jako spíše nadprůměrné.

Přírodověda, přírodopis

Výuka nebyla dobře připravená po stránce organizační a metodické. Výklad postrádal logický sled předávaných informací. Byl založen na monologu vyučující většinou s odkazem na představy žáků, v malé míře bylo využito konkrétního názoru a příkladů z praxe. Výrazná rezerva byla v efektivitě hodiny, chybělo zadávání doplňujících úkolů. Kontrola samostatné práce byla provedena formou řízeného rozhovoru. Vzhledem k nepřipravené, nahodilé a nejednoznačné formulaci otázek, nebylo možné v této hodině objektivně posoudit do jaké míry žáci splnili samostatný úkol a porozuměli čtenému textu. Zápisy na tabuli byly málo přehledné, ale vystihující podstatu učiva a přiměřené rozsahem.

Výuka je hodnocena jako podprůměrná.

Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy

Rozumová výchov, smyslová výchova

Obě hodiny vedla v integrujícím pojetí zkušená vyučující. Časté střídání činností udrželo pozornost a psychickou pohodu žáků. Žáci i přes těžké mentální postižení v hodinách dobře spolupracovali a neprojevily se u nich žádné záporné emocionální reakce. Zařazena byla zraková diferenciační cvičení spojená s tříděním materiálu, prostorovou orientací a porozuměním jednoduchým pokynům. Vedením k dokončení začaté práce byla současně rozvíjena i volní stránka osobnosti. Všechny činnosti byly procvičovány na konkrétním názorném materiálu. V běžných sociálních situacích vyučující rozvíjela komunikační dovednosti. Žáky dobře stimulovala přiměřenou motivací a častým pozitivním hodnocením. Zařazen byl také nácvik praktických dovedností a osvojování základních hygienických návyků.

Obě hodiny jsou hodnoceny jako vynikající.

Věcné učení

Hodina nebyla dobře připravená, náročnost učiva vzhledem k zařazení žáků středního a vyššího stupně nebyla rozlišena, všichni žáci téměř po celou hodinu plnili stejné úkoly. V hodině chyběla účinná zpětná vazba a vysvětlení učební látky, které žáci neporozuměli (v jednom případě vyučující vysvětlení přislíbila až na přestávku). Individuální přístup nebyl

zaznamenán. Neutříděný výklad znesnadňoval orientaci v učivu. Vyučující v některých případech využívala pojmy nepřiměřené mentální úrovni žáků, kladla nejasné, nekonkrétní otázky. Nedostačující pozornost byla věnována rozvoji řeči, zpřesňování výslovnosti a rozšiřování aktivního slovníku. Náročné z hlediska soustředěnosti žáků a jejich možného aktivního zapojení bylo zasahování učitelky do jejich samostatné práce, v průběhu které jim

kladla otázky. Pozitivem byla snaha o maximální názornost s využitím konkrétních předmětů i obrazového materiálu a důraz na opakování. Vyučující minimálně využívala pozitivního hodnocení, častěji své hodnocení spojovala s negativním očekáváním. Nedostatky v hodině jsou do značné míry způsobené malou pedagogickou zkušeností učitelky v tomto typu školy.

Hodina se vyznačovala zásadními nedostatky, je hodnocena jako podprůměrná.

Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Ve výsledcích vzdělávání jsou mezi žáky značné rozdíly, které odpovídají jejich individuálním schopnostem, psychickým možnostem a zvláštnostem. Škola je celkem úspěšně vede k osvojování si dovedností a návyků potřebných pro jejich uplatnění v praktickém životě. Soustřeďuje se na oblasti sebeobslužné, hygienické a sociální, které výrazně jsou akcentovány především ve třídách pomocné školy.

Mladší žáci zvláštní školy většinou prokazovali dobré znalosti učiva a schopnost samostatně plnit úkoly v pracovních sešitech. Žáci vyšších ročníků umí samostatně pracovat s textem v učebnici, ale znalosti, vědomosti a dovednosti mají upevněny v menší míře. Tento jev je pravděpodobně důsledkem výchovných selhání rodin, neboť mnozí žáci byli umístěni do dětského domova z důvodu záškoláctví. Nesystematické školní vzdělávání v předchozích letech se v současnosti projevuje neznalostí učiva nižších ročníků. Lepších výsledků dosahují ti žáci, kteří se systematicky vzdělávají od nástupu povinné školní docházky.

Rozdíly mezi žáky jsou i v míře automatizace pracovních návyků a v úrovni řečových dovedností. Vyšší úroveň komunikačních dovedností žáků nejnižších ročníků zvláštní školy (přiměřená jejich možnostem) zřejmě vyplývá z důsledného přístupu vyučující, který byl při inspekčním šetření zjištěn.

Na základě zjištěných skutečností je škola v této oblasti hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Rozvoj osobnosti žáků je ovlivňován řadou faktorů, mimo jiné i hloubkou jejich mentálního postižení a výchovnými aspekty mimo vyučování v rámci dětského domova. V této oblasti má významnou roli spolupráce mezi učitelkami a vychovatelkami.

Podmínky pro individuální osobnostní rozvoj jsou vytvářeny v omezené míře. Jen některé učitelky využívaly v hodinách formativního, průběžného hodnocení. Žáci měli pouze v jednom případě možnost podílet se na vzájemném hodnocení, sebehodnocení žáků vyučující nevyužívají. Nebylo zaznamenáno ani rozvíjení sociálních vztahů např. prostřednictvím práce ve dvojici či skupině.

Řád školy se omezuje především na příkazy a zákazy, práva žáků jsou zastoupena minimálně.

Učitelky jsou svým trpělivým a tolerantním jednáním pozitivním vzorem při sociálním učení.

Škola vytváří pro osobnostní rozvoj žáků průměrné podmínky.

Školní jídelna

Činnost školní jídelny zajišťují tři kuchařky, které se střídají ve směnném provozu. V soboty a neděle vydávají svačiny a večeře vychovatelky.

Kapacita školní jídelny je překračována. V měsíci lednu bylo celkem ve 23 dnech připraveno více obědů než stanoví kapacita a v 10 dnech více večeří. V měsíci únoru byla situace podobná.

Školní jídelna je vybavena vhodným nábytkem. Světelné a tepelné podmínky byly vyhovující.

Kapacita školní jídelny je překračována. Její činnost je hodnocena jako standardní.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Výchovně vzdělávací program dětského domova je jasně stanoven. Vzhledem k absenci denních záznamů o činnosti nelze dokladovat průběžné naplňování uvedených cílů.

Vedení dětského domova věnuje dostatečnou péči dalšímu vzdělávání a odbornému růstu pedagogických pracovníků. Informační systém a efektivita čerpání finančních prostředků jsou na základě sledovaných ukazatelů hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Byly zjištěny nedostatky v oblasti bezpečnosti aplikovaného systému, stimulace a motivace svěřenců. Výchovně vzdělávací program není doplněn aktivitami, které by umožňovaly rozvíjení zájmů a schopností svěřenců. Rozdělení dětí do výchovných skupin vzhledem k jejich mentální úrovni není vhodné. Řídící činnost není založena na analýze (plnění úkolů a cílů) předcházejícího období. Porady vzhledem k jejich četnosti a náplni nelze považovat za dostatečný nástroj řídicí činnosti. Byly zaznamenány nepříznivé interpersonální vztahy.

Hygienické podmínky jsou nevyhovující.

V realizaci vzdělávacích dokumentů byly shledány nedostatky v dodržování celkové hodinové týdenní dotace a ve zřízení přípravného stupně pomocné školy, který nebyl MŠMT ČR schválen jako součást školy. V této oblasti je škola pro nedodržování právních norem hodnocena jako spíše podprůměrná.

Řízení školy vykazuje jak pozitiva, tak negativa. Oblast plánování výchovně vzdělávací práce, organizační struktura a personální obsazení z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti je na průměrné úrovni. Výběr seminářů pro další vzdělávání dobře koresponduje s potřebami školy, rezervy jsou v metodickém vedení učitelů s krátkou pedagogickou praxí a chybějící odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ve vedení povinné dokumentace byly shledány dílčí nedostatky, má průměrnou úroveň.

Pro realizaci vzdělávacích programů má škola odpovídající prostory, vybavení učebními pomůckami vyžaduje obnovu. Materiálně technické podmínky školy jsou průměrné.

Pro nedodržování právních norem jsou psychohygienické podmínky speciálních škol hodnoceny jako spíše podprůměrné. Výsledky učení žáků odpovídají jejich reálným možnostem a škola v této oblasti dosahuje dobrých výsledků. Mají, stejně jako výchovné poradenství, spíše nadprůměrnou úroveň. Kvalita výuky je celkově hodnocena jako průměrná.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti dětského domova

V další činnosti školského zařízení doporučujeme zaměřit se na odstranění nedostatků, které byly zjištěny v průběhu inspekce, a to v oblasti řízení i v oblasti průběhu a podmínek výchovné a vzdělávací činnosti:

- zajistit prokazatelnost činnosti ve výchovných skupinách,
- vytvořit účinné nástroje pro vytvoření příznivého psychosociálního klimatu,
- klást důraz na jednotnost výchovného působení,
- výchovně vzdělávací program doplnit aktivitami umožňujícími rozvoj zájmů a schopností svěřenců,

- změnit rozdělení svěřenců ve výchovných skupinách s ohledem na jejich mentální úroveň,
- v oblasti plánování vycházet z analýzy předcházejícího období, zajistit zpětnou vazbu,
- odstranit nedostatky v kontrolním systému,
- zvýšit četnost porad a změnit jejich obsah tak, aby se staly nástrojem řízení výchovně vzdělávacího programu,
- odstranit formální nedostatky ve vedení dokumentace,
- zvýšenou pozornost věnovat hygienickým podmínkám,

5.3 Datum vyhotovení zprávy

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: Olga Talášková v. r.

   člen týmu: Jitka Kozáková v. r.

V Trutnově dne 29. března 1999

5.4 Datum a podpis ředitelky kontrolovaného dětského domova stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzala dne 9. dubna 1999

razítko

Podpis ředitelky: Hana Gabrielová v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel dětského domova podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	5. května 1999	095 257/99-5060
Školský úřad:	5. května 1999	095 258/99-5060

5.6 Připomínky ředitelky dětského domova

Datum	Čj. ČŠI	Text
27. dubna 1999	242/99	Vzneseny připomínky